

Paa høyædle og velb.hr.Justits raad Carisius til Constantinsborg hans vegne frem kom for retten sign.Peder Thomsen og fremstillede Mads Rasmussens hustru af Ingerslef Kirsten Laursdatter,der sidst 16de augusty ugudelig haver dødet og ihielslaget en fattig gl.qvinde af benæfnte Ingerslef der til hende var ind kommen og begierte nogle eble,og da skal have taget en hiul egger i haanden og død slagen hende med,der efter bragt hende udi en kialde som var uden for døren i haugen forbnt.Kirsten Laursdatter der ...? ledig og løs for retten var fremstillet og til spurdt om samme hendes unde forøvelse om hun det endnu til stoed,svarede hvad hun hafde sagt ved siunnets forretning tilstoed hun endnu i alle maader samme siuns forretning fuldmægtigen Peder Thomsen producerede,med begiering at vorde læst,paa skreven og acten tilført,som og skeede der lyder saaledis:Benæfnte 4re siuns mænd var tilstede for retten og samme deris siuns forretning afhiemlede og bekræftede efter lovens eed saa sandt hielpe dem Gud og hans hellige ord.Kirsten Laursdatter blef endnu af retten tilspurdt om hun tilstoed det afhiemlede og nu for hende oplæste siun,svarede hun vidste aldrig hvad hun kunde,thi hun var fra hendes forstand og hafde hverken hvile eller roe.Een nordsk kone hafde taget hendes forstand fra hende og sagde der hos hun skulle aldrig faae hvile eller roe,hafde ei heller siden dend tiid haft nogen roelighed,forstand eller hvile,hafde hun ike gjort dette og dødet dend gammel koene, sagde og der hos,hun hafde gjort det samme imod hvem der hafde kommet for hende dend tiid,saa som hun hverken hafde fornøft eller forstand,siden sagde hun med med dend gamle koene hafde ingen udstaaende haft,alleene hendes forstand var fra hende dend tiid,saa vel som baade før og siden,bad ellers at de ville skille hende ved livet inden aften saa som hun brændte som ild og lue i been og krop bemt.Kirsten Laursdatters egne fælle Mads Rasmussen blef fremstillet for retten og gjorde følgende forklaring.At sidst afviget 16de augusty kom hans datter løbende til ham i marken som hand var at høste,nu hafde hendes moder slaget dend gamle Lisbeth Rasmusdatter ihiel og bragt hende i kialden,imidlertiid pigen hafde været ude at fløtte en kalv,der paa hand tog en hest og vente hiem,det snarest hand kunde og da hand kom hiem stoed hans koene i døren,sagde strax til hannem,nu har ieg slaget Lisbet ihiel og bragt hende i kialden,da manden sagde Gud bevare os,hvi gjorde de det,nu gaar det ilde til,der til hun svarede,for ieg vil have min død,og da hand saae sig om befandtes det,desverre som sagt var,vidste ham hiul eggeren den hun hafde slaget hende død med,der laae blodig paa jorden,der paa manden sagde,ieg maae hen og give hosbonden det tilkiende,der til hun svarede,det hafde intet nødig,thi vi kand tage hende op i aften og kaste hende et sted hen,men manden som melt for foyede sig til justits raaden,hans hosbonde og gaf det til kiende,for klarede ellers at hun havde været svag siden Mortensdag,men særdelis siden sidste paaske,da haver hun været uroelig,kommet baade til ham self,saavel som og til børnene,knubet dem og bidt dem,ja,ofte jaget dem af sængen,har ogsaa stedse raabt og skrægen, det tænder og brænder under hende,saa han stedse maatte have tilsium til hende,dog med bedrøvelse for hendes raaben og skrigen som mange har hørt,der og er kommen til hende efter begier for at trøste hende,der hendes tilstand og er viindendes,der næst til vidne blef fremstillet Anders Mortensen af Ingerslef der vant med opragte fingre efter loven sin sandhed at ville vidne og der paa vant,at hand var neste naboe til Kirsten Laursdatter og mand,hafde ofte seet og hørt hende ligge i døren og raabe og skrige lige som her i dag,for retten hvilket for continueret siden paaske hid ind til,men ike for vidst at hun skulle hafde været saa slem som hun nu har vidst sig,dog baaret frøgt for ulykke fra hende,og som ingen hafde vidnet vidre at til spørge denne sinde,blef hand fra retten demmiteret,dernest frem stoed Laurs Rasmussen,Laurs Willumsen og Søren Rasmussen alle af Ingerslef,der alle tre hafde vagt sidste fredags nat hos Kirsten Laursdatter efter at denne ulykke var skeed vandt og forklarede at hun stedse samme nat raabte og skreg,sagde der var ild og lue i hende og hafde ingen hvile eller roe,sagde ellers reent ud for dennem at have slaget Lisbet Rasmusdatter ihiel med

omvunden hiul egg, og der efter bragt hende i kialden, der paa de til spurde hende hvor for hun hafde gjort det, svarede denne hun sansede ike om dagen før det blef aften, sagde ellers for dem at dend døde koene og hun hafde alle tiider været gode venner, med tilleg at Lisbet Rasmusdatter var gaaen til hende og sadt og læst for hende, de var og bevidst at hun hele sommeren har lagt i døren, raabt og skregen lige som her i dag for rätten, hvorledis det ellers er, og hvad svaghed hun har, kunde de ike viide eller begribe, og som ingen hafde dem vider at tilspørge blef de efter aflagde lovens eed, fra rätten demitteret, med vider vidners førelse, loed Peder Thomsen denne sinde beroe, men begierede sagen til vider vidners førelse opsadt i 3 ugger som og skeede, og sagen formelt opsat i 3 ugger.

Jens Mørch i Holme, birkedommer i Marselisborg birk, gjør vitterlig at en bunde af Constantinsborg gods nafn. Mads Rasmussen af Ingerslef den 16de augusty for mig angaf at hans hustrue Kirsten Laursdatter der nogen tiid haver været svag og med svære tanker blodt; samme dag at have dødslagen en fattig gammel koene nafn. Lisbeth Rasmusdatter der var kommen ind til hende og begierte nogle eble, dem Kirsten Laursdatter og skal have givet hende, men der paa taget en hiul egger i haanden og slaget hende til døde i haugen, efter hvilke angivelse ieg mig strax paa embedets vegne hiem forføyede, og i over værelse af fuldmægtigen fra Constantinsborg sign. Peder Thomsen samt 4re tiltagne siuns mænd nafn. Niels Loft, Jens Fogh, Knud Mortensen og Ove Christensen alle af Ingerslef fore fandt alle ting lige som angivet var nembl. dend fattige gamle kone død liggende i kialden som blef optaget syunet og besigtiget og befandtes da hendes hoved af mange slag gaaed gandske i støcker slagen, heel græslig at see, og da Kirsten Laursdatter blef til spurdt af hvad aarsag hun saa ilde hafde handlet med denne fattige gamle qvinde, svarede hun vidste det ike, mensagde hun vilde gjerne døde, de maatte skyde, steege og brænde hende og giøre med hende hvad de vilde, thi hun var forgivet af unde mennsker og hafde ingen hviile eller roe, viiste og ded benæfnte hiul egger som var blodig, ded hun og tilstoed at have gjort gierningen med, op førte sig ellers meget underlig. laae stedse og krøb paa jorden, der gaf aarsag til at spørge hende: Hvor ledis hun kunde slaae den anden ihiel, siden hun ei self kunde staae eller gaae, svarede hun, fanden hafde maaske hiulpet hende til, vider tilspurdt hvor ledis hun fik dend døde koene i kialden, saa som der er nogle hauer fra stædet, huor hun slog hende og did hen, svarede hun rullede hende til kialden og saa skiød hende ned, at saaledis er forefunden og passeret, bekræfter vi ved vores hænders underskrift og vider vil være anstændig hvor og naar paa eskes. Ingerslef dend 16de augusty 1743. H. Mørch
Niels Mikelsen Loft Jens Fogh Knud Mortensen Ouge Christensen

367 b. til 368 a.

For rätten var mødt fuld mægtigen fra Constantinsborg sign. Peder Thomsen, og refererede til det i dag 8te dage af hiemlede stefnemaal contra delingqventen Kirsten Laursdatter af Ingerslef angaaende hendes begangen drab paa Lisbet Rasmusdatter af bemt. Ingerslef gaf ellers til kiende at hand tillige med 2de mænd i dag hafde været udi arrest kamret i Aarhus for at faa hende paa en vogn og ført til rätten for nærmere vidner, samt sag givelse at anhøre og modtage, men fornæfnte gjorde sig rasende, vilde hverken med onde eller goede følge med, mindre kunde faae hende iklæd det som hun skulde have paa livet men sønderrev klæderne, hujede og skreg og sagde de aldrig skulde faae hende der fra, det hun haver slaget forbmt. qvinde ihiel vilde hun liide for. Procurator Poul Eggers fra Aarhus mødte for rätten og frem lagde høy og velb. hr. stifts befalings mand Bentzons ordre af dato 27 sept. sidst, til at være for svar for denne indstefnte delingqvent, hvilken høy ...? ordre Eggers, begierede læst og denne act indlemmet som og skeede der lyder saaledes. Og da Eggers maatte fornemme at dend sag givende delingqvent ei har været at formaae personlig her for rätten at møde, endskiønt ridefogden ved Constantinsborg tillige med 2de mænd har indfunden sig udi Aarhus arrest huus for

hende her for retten at lade fremstille, og da hun skal saaledis være befunden i saa slt og svagelig tilstand at delinqventen nesten kunde siuntes at være fra sin fornuft efter det i dag protocollen tilførte, saa kunde Eggers melere sig udi denne sag førend citanten fremstiller delinqventen for retten i følge loven, da Eggers efter høye ordre skal blive for vær? og hendes sag antage, hvor for Eggers saaledes at retten til holder fuld mægtigen som er nærværende sign. Peder Thomsen at frem stille delinqventen til i dag 8te dage og til dend tiid begierede sagen opsadt, hvilket fuldmægtigen belovede at skulle ske og blef da sagen efter begiering opsadt i 8te dage-

370 a.b.371 a b.

For retten mødte paa høyædle og velb.hr.justitsraad Carisius til Constantinsborg hans vegne sign. Mathias Brun fra Viborg udi sagen contra delinqventen Kirsten Laursdatter af Ingerslef, hvorudi hand begierede det hæftende stefne maal op læst udidelinqventen og hendes anordnede forsvar procurator Poul Eggers over værelse, og hendes mand Mads rasmussens tilstede værelse, som og skeede. Der efter til kiende gaf at bemt. deliqventes uærlighed haver for voldt at hendes sag hid til for henstanden, da hun og sidste ting dag ei var at formaae til ved locken eller truhsel at paatage klæder eller udgaae af hendes arrest til en vogn, som hende hid skulle have ud ført, men som hun nu og her for retten i dag nogenledis, skickelig og taalmodig saa begierede Brun at det forhør og af hør som den 20 augusty sidst i hendes nærværelse paa færdsck foed er ført ved retten maatte oplæses, og der efter denne act tilføres som og skeede. Og da paa til spørgende tilstoed bemt. deliqventen Kirsten Laursdatter at hun om melte tiid hafde dræbt Lisbet Rasmusdatter og ihiel slaget hende med dend for om melte hiul egger og med samme sønderslaget hendes hoved, saa at hun faldt død ned for hendes fødder, efter mange givne slag, det første fik hun inden døren, og da hun var kommen uden for døren fik hun de andre slag alt i hovedet saa hun døde, og da hun var død sadte delinqventen sig ned paa sine knæ og rullede dend gl. ihiel slagne koene for vedsig hen til kialden og skød hende der udi, paa 2de spørsmal svarede delinqventen, at dend ihiel slagne Lisbeth Rasmusdatter ike hafde gjort delinqventen noget imod, eller tilføyet hende noget ondt dend dag eller nogen tiid. Paa 3de spørsmal svarede, at hun dend dag saavel som forhen hafde vel saaledis hendes forstand at hun kunde kiende baade dend ihiel slagne Lisbet Rasmusdatter og andre folk, og kunde skye det som kunde skade hende, kunde ogsaa forstaae hvad hende blev sagt eller tilspurdt, saa hun ike kunde med sandhed sige at hun benefnte da eller nu var fra hendes forstand men hun beklagede at hun var kommen i de syndige og daarlige tanker at hun var forgiort eller forhæxet, ligesom hun forhen har for klaret, over det at hun hafde faaet smærte i hendes laar og been, hvilket var saaledes til draget at en qvinde som gaf sig an for en norsk koene var hos hende at teege, og da hun ike ville give hende penge truede hun hende og sagde hun skulle faa en ulykke og aldrig faa hvile eller roe, der efter hun kom i tanker i hendes svaghed at hun var forgiort, bekiente og at hun hafde bud hos Simon i Slectrup? i Salling som hun hafde spurt kunde spaa og hafde faaet svar hand kunde ike sige om hun var forgiort, inden hand saae hende, hvor efter hun ogsaa blev kiørt der hen, men da var hand ike hienne, disse tanker har hun stedse været i, om forgiørelse indtil hun gjorde dend onde gierning, paa 4de spørsmal svarede at hun vidste ingen anden aarsag til dend onde gierning hun bedrev end at hun vilde af med hendes liv. Dend forhen ommelte forhør og afhør saavel som det over det døde mennesck tagen siun lyder saal. foll: Procurator Eggers frem kom for retten paa dend frem stillede delinqvents vegne og hafde anhørt hendes udsagn paa sign. Bruns til hende for meente spørsmal, og som bemt. delinqvent findes ike at være saa fuld kommen ved sin fulde fornuft, efter saavel kand sees af det første siuns forretning hvad da af hende er udsagt og tilstoed som og her i dag for retten hhorledis hun sig har fremstillet, haver sign. Bruun nogen vidner over hende at vilde føre, hand da behagelig nu med samme frem komme, Brun replicerede: at det kiendes nok af hendes adfæhr i dag paa spørsmal og gien svar, at deliqventen haver hendes fornuft, men

derhos at hun er svag og utaalmodig i hendes svaghed, lige som hun og har været haard i hendes over troe i dend indbildning at hun var forhæxet og fremstillede Brun, ydermeere i sagen at vidne Peder Nørgaard og Anders Rasmussen Hougaard begge af Ingerslef, for hvilke eeden af lovbogen blev oplæst med forman- ing til sandheds udsigende efter loven, deris sandhed at ville vidne og derpaa delingventen Kirsten Laursdatter. Vidnerne svarede at de boer i samme bye som hun, saa har de kiendt hende saa længe at de der har været, Peder Rasmussen ungefæhr 20 aar og det andet vidne 5 aar 2det tilspurdt om de nogen sinde har hørt eller fornærket at benæfnte delingvent har manglet noget paa hendes sands eller forstand. Vidnerne svarede nej, de hafde aldrig hørt eller fornærmet hun nogen tid har manglet noget paa hendes forstand de har vel fornærmet at hun har været siug, og har været uærlig og utaalmodig i hendes svaghed, hafde raabt paa at hun var forgiort, og sagt give de ville skille mig af med mit liv og andet uroeligt har de ike fornærmet, og begge vidner en hver for sig, har for maanet hende at hun skulle holde sig til Gud i himlen og ike have saadanne tanker, men hun blev alt ved at paastaae hun var forgiort, og som melt at hun i sin utaalmodighed udsagde at Vor Herre hverken kunde hielpe hende eller vilde hielpe hende, her ved er at observere at delingventen nu ved dette vidnes udsagn vilde undskylde sig at hun ike hafde sagt de ord om Vor Herre, men vidnerne endnu tilstoed at de haf- de hørt ordene af hendes mund, og hafde rettet hende derfor 3die spørmaal, hvad raad de har hørt hun har sagt for denne hendes svaghed, svarede de hafde hørt af andre at hun hafde søgt raad hos en spaa mand i Salling, men vider vidste de ike om dend post 4de spørmaal hvor gl. dend qvinde var som hun ihiel slog, og om de hafde hørt nogen mis forstaaelse mellem delingventen og hende, vidnerne svarede saa vit de vidste var hun ungefæhr 80 aar og hafde de aldrig hørt til nogen mis forstaaelse imellem dem. Og som ingen af parterne forlangede flere spørmaal til vidnerne blev de fra retten demitteret der næst fremlagde Brun velærværdige hr. Mathias Jessens attest af 20 augusty som blev læst og lyder saaledis, dernæst Brun i anledning af delingventens egen tilstaaelse om det begangne drab og det førte siuns og vidners forklaring, satte i rette og paastoed at bemt. Kirsten Laursdatter bør have hendes liv forbrudt, hovedet med en øxe at afhugges og paa en stage opsættes, samt hendes legome samme steds nedgraves, og sagens om kostninger af amtet at udredes, hvor paa hand forventede dom. Eggers vilde haabe at dommeren ved dombs afsigt behagelig, ville convidere denne fattige arrestantes bekiendte utaalighed og hende ei med saa haard straf efter sign. Bruns i rette sættelse at til kiende, mens i det sted at vorde med sværd henret, og i christen jord begravet, retten til spurdt parterne om de hafde noget vider med eller imod delingventen at frem føre, hvor til begge parter svarede nej. Dommeren for det første opsatte sagen 14ten dage sagen som meldt opsadt 14ten dage.

373 b. til 374 a.

For retten var mødt fuldmægtigen fra Constantinsborg Peder Thomsen og begierede dend sag i rette contra delingventen Kirsten Laursdatter af Ingerslef, der til i dag er opsat og refererede sig til de imod hende førte vidner og beviiser, samt gjorde i rette sættelse, og var endelig dom begierende. Saa blev af dommer med til tagne med doms mænd dom afsagt saaledis i delingventens paahør. Som delingventen Kirsten Laursdatter af Ingerslef ved forhøret af Marselisborg birketing dend 30 augusty sidst/: efter at hun dend 16de dito nest forhen ugudelig hafde dødt og dræbt en gammel fattig uskyldig qvinde nafn. Lisbet Rasmusdatter af bemt. Ingerslef, er vorden over beviist samme hendes onde gierning at have for øvet, som synet 16de augusty, samt hendes egen mands og 4re vidnere ud sigende ved for høret af forbm. 20 augusty forklare ved er melte forhør og siun haver delingventen opført sig heel utaalmodig, ei aleene for denne gierning men for dend vee, svien og bränden hun sagde sig at have udi hendes legomme, der gaf hende hverken hvile eller roe, sigende sig at være forgiort eller forhæxet, og hendes forstand hende

fra taget af en nordsk kvinde 1742 ungefær ved Mortensdags tiide, siden hvilken tiid hendes svaghed har continuered samme hendes svaghed er og af vidnernes udsigende stad fæsted og i sandhed befunden. Vider er delinqventen d. 8 october sidst fri ledig og løs for retten frem stillet for nærmere vidner at anhøre om hendes forøvede, hvor da 2de vidner af bemt. Ingerslef een stemmig forklarer at være vidende at delinqventen har været svag og uærlig i forbenæfnte tiid, men ei veed eller har hørt at hun har været fra foratanden, hvilket stadfæstes ved hendes siæle sørgers velærværdige hr. Mathias Jessen sogne præst for Vibye, Tiiset mæiigheder hans udgifne attest at 20 augusty under acten indført, der tillegger at hun har været af nogen over troe og vandtroe, forbesagt 8nde october viiser acten delinqventen reent ud har tilstaaed, at have drebt og ihjel slaget oftmelte Lisbet Rasmusdatte med om vunden hiul egger, og der efter bragt hende udi dend forbenæfnte kialde givende til aarsag, hun vilde af med sit lif, efter alt anførte eragtes hendes forøvede klar og aabenbar at være; Thi bør delinqventen Kirsten Laursdatte efter hans kongl. mayest. aller naadigste lous 6te bogs, 6te capt. 1ste act. pag. 886: at have sit liv forbrudt, og efter actens omstændigheder betræffende hendes hafde og endnu havende svaghed hendes hoved fra kroppen med et sværd at fra skilles og med legomet i kirkegaard at begraves uden nogen ceremonie i følge hans kongl. mayest. allernaadigste forordning af 9 augusty 1737 angaaende delinqventens boeslod, da siden der med siun og vidner for retten d. 5 og 12 novembr. er beviist boets slette tilstand af besætning, brøst feld og paa dragende restantz, saa intet til arfving er og ved kommende er at holde. Saa de paa delinqventens bekostning efter kongl. mayest. aller naadigste for ordning af 26 septbr. 1732 af amtet udredes dets til vitterlighed under vores forseigling. Actum Anno Die et loco ut supra.